

Шчырыя, сардэчныя песні

Не кожнаму вершу выпадае шчаслівая доля стаць песняй. Што ж, у песні — свае законы, свае патрабаванні. Аднак і не кожнаму вершу, паядзенаму на музыку, выпадае шчаслівая доля стаць любімай песняй. Слова, як і добрая музыка, павінны глыбока западаць у нашу памяць і сілай свайго паучэння самастойна хваліць людскія сэрцы. Такой прывабнай сілай валодаюць вершы Міхаіла Ісакоўскага.

Пачынаючы з 30-х гадоў, песні на яго словы заваявалі ўсеагульнае прызнанне і занялі асноўнае месца ў народным рэпертуары. Хто з нас не памятае, з якім трыумфам ішлі ў людзі яго «Кашоша», «Есць загад: яму — на захад» («Развітанне»), «Дайце ў рукі мне гармонь — залатыя планкі» («Праводзіны»), «І хто яго знае...», «Шоў са службы пагранічнік», «Марачка» і інш. Гэтае песняе багацце бурнай ракой хлынула ў народ заваўваючы людскія сэрцы. І тое, што адразу наша песняная творчасць узабагацілася такой вялікай колькасцю прэзыхаў, высокіх і чыстых па паучэнні песні, немала заслуга Міхаіла Ісакоўскага. Ды духоўна ўзабагаціліся і не толькі нашы савецкія людзі. Ніякія пагранічныя пасты не перашкоджалі песні пераліцець не толькі межы дзяржаў, але і акіяны.

Украінскі паэт Андрэй Малышка ў сваёй паэтычнай кнізе «За сінім морам» у адным з вершаў расказвае, як ён, будучы ў Акахоме, чуў, як двое вераў пелі «Кашошу», тую, «што наш Ісакоўскі напісаў». Што ж, недарэмна выхадзіла наша руская дзяўчына са сваёй песняй аб вернасці каханаму «на высокім бераг на круты». Чыстому дзяцюку паучэнне, якое так блізка стала неграм, нават не перашкоджала акіяна.

Дарэчы, не толькі «Кашоша», але многія іншыя песні на словы Ісакоўскага даўно ўжо заваявалі сабе прызнанне і за межамі Радзімы.

Аднак наш чытач палюбіў Ісакоўскага і не толькі яго паэтычныя творы, але і шчырага лірыка, які сваімі творамі першы ў 20-я гады адкрыў у паэзіі новы свет савецкай вясні, пазнаёміў з яе новымі людзьмі і імкненнямі.

Як жывы, паўстае перад намі лірычны герой — вясковы хлопец, які радуецца, што не чуваць яго стук падоў па саланякіх танах, што на змену яму прыйшоў «стук малатарні на гумне арцель»; лірычны герой, які любіць гуляць па вечах каля студэнцкіх інтэрнатаў і сляваць, як вясковыя прагучы навуці, размаўляюць пра ўрады і пра экзамен; лірычны герой, які, закаханы ў дзяўчыну-палітвясельніцу з цёмнымі вачыма, лаяўся і горкае віно, і забіжкі прышпёў, і аўсёць свой вольны час аднае дэкададам і гутаркам на культурныя тэмы і нават «па паўшанай цане» плаціць «за кнігі і пакаці». Гэта яму «сміхаецца шчасліва школьны дом сваім акном», гэта яму «вясёлыя песні адгасюць лаяць з загоны на загоны». Гэта ў яго ўдзяленні сплёсё «агонь рабыні з агнём маскоўскіх кумацоў». І нават адыйшло ў пялыт паняцце цёмнай глушы — цяпер па вёсках, ля хат «скрозь сасновыя сдуны пастані ў рад» і «зайграў правяды». Цяпер, дзякуючы радыё, сцягане вечах і на вёсках не толькі музыка, але і «дэкадады Саўнаркома». Радзімост назаўсёды ліквідаваў глумань і назаўсёды злучыў сямія дэкады вёскі з Масквой і зрабіў так, што цяпер «вясковая малая вёска маскоўскі мае круглад».

Усё гэта проста, шчыра і вобразна раскрываецца ў вершах «Радзімост», «Як па вёсцы...», «Архавыя

ПРЫВІТАННЕ ЮБІЛАРУ

20 студзеня споўнілася 60 год з дня нараджэння выдатнага рускага паэта Міхаіла Васільевіча Ісакоўскага. Праўленне Саюза пісьменнікаў БССР накіравала юбіляру прывітальную тэлеграму. У гэтай тэлеграме:

Дарогі Міхаіл Васільевіч!
Пісьменнікі Беларусі шаноўна Вам, выдатнаму сучаснаму рускаму паэту, шчыра, сардэчнае прывітанне ў дзень Вашага шасцідзесяцігоддзя. Добра ведаем, што Вы цесна звязаны з беларускай літаратурай, добра ведаем, што Вы любіце Беларусь, любіце нашых людзей, любіце нашыя песні. Жаданне здарова, доўгага і шчаслівага жыцця, новых творчых поспехаў, радзіма са шматлікімі чытачамі-прыхільнікамі Вашага яркага таленту, чаканне Ваших новых чароўных вершаў, песень, новых перакладаў.

Праўленне Саюза пісьменнікаў БССР.

паллі», «Валікая вёска», «Роднае», «Палітасвет», «Я студэнцкіх інтэрнатаў».

Па-новаму загучала і традыцыйная сцена провадаў навабранцаў у армію. Ші саба, ні роспачы, ні жалыбы. Бо навабранцы цяпер самыя ганаровыя людзі.»

Найлепшы падаюць частунак ім,
І кожны з нас іх сэрцам паважвае,
І кожнаму з узорам залатым
У дар дзяўчына хустку вышывае.

У карціне провадаў паэт з вялікай любоўю раскрывае вобраз мазі шчырай працавітай жанчыны, якой па-ранейшаму не хочацца адпусціць ад сабе сына, «бо даль, што ўжо за полем не віда, — не пакідае страшнай ёй здавацца». Пражыўшы ўсё жыццё ў вёсцы, яна не ведае, а што ж у тым нябачаным ёй свеце. А той свет, куды пайшоў яе сын, заселены добрымі людзьмі, той свет зробіць для яе сына добрую справу.

Да вобраза маці паэт вернецца яшчэ не раз, успомніць, як яна ў сядзельскай хаце хлебам прыклявала да сцяны партреты Леніна, як яна прасіла ўнука, каб ён прачытаў любімую газету, дзе часта вершы сын друкуе... Успомніць і тады, калі ўжо не будзе маці ў жытх і ён напросіць Прахрышчу запытваць пра някоянаныя лугі і някоянаныя сцяжкі, якія напаміняць яму паці смаленскія і родны край, і яму адасца, «быццам не лаяць яна ў полі пад сасной», а разам з ім ідзе ў поле і расказвае:

Хай вяснуць травы, дзе люты
Чужынец ступае нагой,
І хай я вядоў — атрутай
Ручы паякучы пад гарой.

Хай чорны гурган увап'яцца
У вочы твае, ліхадзей,
Хай вогненным лінем пральцеца
Слязіна бяздомных людзей.

Хай вешер адплату шугае
І ворага ў бездан мяце,
Хай вораг ратушка шукае,
Ды толькі не знойдзе нідзе.

Пра ўчарашні сон,
Пра дэдажы вясенні,
Пра калгасны лён.

Ідзе і паказвае:
І палі, і сад,
Дзе маленкіх бегаў я
Многа год назад.
Дзе лугі зялёныя
Разам з ёй кацілі
І куды ёй сцягане
У жыццё сваё.

І ад усёга расказанага пачае шчырай сямейнай любоўю да маці, глыбокай павагай да яе светлай памяці.

Як лірык, улюблены па ўсё новае, паэт не можа абмінуць і таго непажаданага, што яшчэ засталася ў жыцці. Яго погляду не мінуць сраджкі няясныя агні, што адзінока сцяпяць у тумане, агні хутароў, якія застылі ў палых, «як стагі нязвеззенага сена». І хоць мужыкі, як зазначае аўтар, і не крыўдуюць на сваю долю, душаня крыўда на раз'яднанасці людзей све ў сэрцах моладзі. Гэта яна, моладзь, «па шырокай вуліцы сумуе» і вечах, «як кроў

Пра ўчарашні сон,
Пра дэдажы вясенні,
Пра калгасны лён.

Ідзе і паказвае:
І палі, і сад,
Дзе маленкіх бегаў я
Многа год назад.
Дзе лугі зялёныя
Разам з ёй кацілі
І куды ёй сцягане
У жыццё сваё.

І ад усёга расказанага пачае шчырай сямейнай любоўю да маці, глыбокай павагай да яе светлай памяці.

Як лірык, улюблены па ўсё новае, паэт не можа абмінуць і таго непажаданага, што яшчэ засталася ў жыцці. Яго погляду не мінуць сраджкі няясныя агні, што адзінока сцяпяць у тумане, агні хутароў, якія застылі ў палых, «як стагі нязвеззенага сена». І хоць мужыкі, як зазначае аўтар, і не крыўдуюць на сваю долю, душаня крыўда на раз'яднанасці людзей све ў сэрцах моладзі. Гэта яна, моладзь, «па шырокай вуліцы сумуе» і вечах, «як кроў

Ідзе і паказвае:
І палі, і сад,
Дзе маленкіх бегаў я
Многа год назад.
Дзе лугі зялёныя
Разам з ёй кацілі
І куды ёй сцягане
У жыццё сваё.

І ад усёга расказанага пачае шчырай сямейнай любоўю да маці, глыбокай павагай да яе светлай памяці.

Як лірык, улюблены па ўсё новае, паэт не можа абмінуць і таго непажаданага, што яшчэ засталася ў жыцці. Яго погляду не мінуць сраджкі няясныя агні, што адзінока сцяпяць у тумане, агні хутароў, якія застылі ў палых, «як стагі нязвеззенага сена». І хоць мужыкі, як зазначае аўтар, і не крыўдуюць на сваю долю, душаня крыўда на раз'яднанасці людзей све ў сэрцах моладзі. Гэта яна, моладзь, «па шырокай вуліцы сумуе» і вечах, «як кроў

пелі бы расы на вачэрніх травах па-вісваюць, гучна маладыя галасы самі ў шпінны сабе складваюць».

Пра асуджэнні ці адмаўленні розных адмытых з'яў, у імкненні да светлага М. Ісакоўскі карыстаецца толькі тымі сродкамі, якія ўласцівы характару яго паэзіі. Шчыры і непасрэдны лірык, ён і мінулае адмаўляе, зыходзячы з паучэння светлай тугі па добраву. У гэтым нас пераконае лірычны герой верша «У заштатным горадзе» і «Шэрым адходоў», вобраз шчырага і прывабнага Сцяпана Цімафеевіча з паэмы «Чатыры жадаці».

Услаўленню новага, вернасці любімай Радзіме, залатых працоўных рук людзей, шчырага і непасрэднага кахання прысвючы паэт намала яркіх, працудных вершаў. Многія з іх, дзякуючы прыгожым музыцы, сталі любімымі песнямі народа. Яны і сёння гучаць на калгасных полі, на рыштываных будоўлях, на сцене ў клубах і тэатрах, па аядзеным сталом, адным словам, усюды, дзе ёсць людзі, якія любяць песню.

Цяжкім болям і цяжкімі пакутамі насунулася на сэрца паэта вайна. Яго ліра ў гэты час набывае гнётны тон і з усёй сілай абрушваецца на пракалятага ворага. Гора адступленні, спалены чорнай загоны выківаюць радкі, поўныя няясніцай да нямецкіх фашыстаў:

Хай вяснуць травы, дзе люты
Чужынец ступае нагой,
І хай я вядоў — атрутай
Ручы паякучы пад гарой.

Хай чорны гурган увап'яцца
У вочы твае, ліхадзей,
Хай вогненным лінем пральцеца
Слязіна бяздомных людзей.

Хай вешер адплату шугае
І ворага ў бездан мяце,
Хай вораг ратушка шукае,
Ды толькі не знойдзе нідзе.

Пра ўчарашні сон,
Пра дэдажы вясенні,
Пра калгасны лён.

Ідзе і паказвае:
І палі, і сад,
Дзе маленкіх бегаў я
Многа год назад.
Дзе лугі зялёныя
Разам з ёй кацілі
І куды ёй сцягане
У жыццё сваё.

І ад усёга расказанага пачае шчырай сямейнай любоўю да маці, глыбокай павагай да яе светлай памяці.

Як лірык, улюблены па ўсё новае, паэт не можа абмінуць і таго непажаданага, што яшчэ засталася ў жыцці. Яго погляду не мінуць сраджкі няясныя агні, што адзінока сцяпяць у тумане, агні хутароў, якія застылі ў палых, «як стагі нязвеззенага сена». І хоць мужыкі, як зазначае аўтар, і не крыўдуюць на сваю долю, душаня крыўда на раз'яднанасці людзей све ў сэрцах моладзі. Гэта яна, моладзь, «па шырокай вуліцы сумуе» і вечах, «як кроў

Пра ўчарашні сон,
Пра дэдажы вясенні,
Пра калгасны лён.

Ідзе і паказвае:
І палі, і сад,
Дзе маленкіх бегаў я
Многа год назад.
Дзе лугі зялёныя
Разам з ёй кацілі
І куды ёй сцягане
У жыццё сваё.

І ад усёга расказанага пачае шчырай сямейнай любоўю да маці, глыбокай павагай да яе светлай памяці.

Як лірык, улюблены па ўсё новае, паэт не можа абмінуць і таго непажаданага, што яшчэ засталася ў жыцці. Яго погляду не мінуць сраджкі няясныя агні, што адзінока сцяпяць у тумане, агні хутароў, якія застылі ў палых, «як стагі нязвеззенага сена». І хоць мужыкі, як зазначае аўтар, і не крыўдуюць на сваю долю, душаня крыўда на раз'яднанасці людзей све ў сэрцах моладзі. Гэта яна, моладзь, «па шырокай вуліцы сумуе» і вечах, «як кроў

Ідзе і паказвае:
І палі, і сад,
Дзе маленкіх бегаў я
Многа год назад.
Дзе лугі зялёныя
Разам з ёй кацілі
І куды ёй сцягане
У жыццё сваё.

І ад усёга расказанага пачае шчырай сямейнай любоўю да маці, глыбокай павагай да яе светлай памяці.

Як клятву шаптаў, як маліта,
Імя дарогае тваё.

Цяжка ў невялікім артыкуле ахапіць усю шматгранную дзейнасць Міхаіла Ісакоўскага, расказаць і аб яго плённай працы ў песенным жанры, і аб яго вялікіх клопатах па выхаванню маладых пісьменнікаў.

Імя Ісакоўскага дарогае нам, беларусам, яшчэ і тым, што ён вельмі шмат сіл аддаў справе папулярызацыі нашай літаратуры сярод рускага чытача. Дзякуючы яго выдатным перакладам, натуральна па-руску загучалі многія беларускія народныя песні, вершы М. Багдановіча, Я. Купалы, Я. Коласа, М. Танка, вершы і паэмы А. Куляшова, папулярная беларуская песня «Вывайце здарова» на словы А. Русака. За ўсё гэта, як і за ўсё яго літаратурнае дзейнасць, мы шлём у дзень 60-годдзя нашаму любімаму юбіляру, чуючы паэту і чалавеку, сваё шчырае беларускае дзякуй. Хай жа будзе, дарогі Міхаіл Васільевіч, яшчэ доўгім і Вашым жыццём, і Вашым творчасцю, і наша радасць за Вашы поспехі.

Алесь БАЧЫЛА.

Дзеці вялікага народа

Надаўна выйшла ў свет кніжка апавяданняў кітайскіх пісьменнікаў «Дзеці вялікага народа». Яна адкрываецца апавяданнем выдатнага кітайскага пісьменніка Лу Сіня. Яго творы шырока вядомы савецкаму чытачу. Заснавальнік новай, рэалістычнай кітайскай літаратуры Лу Сінь прайшоў цяжкую жыццёвую школу. Ён добры знаўца жыцця і псіхалогіі кітайскіх дзяцей.

У апавяданні «Вясковы спектакль» пісьменнік паказвае, што толькі народнае па сваёму ладу і накіраванасці мастацтва знаходзіць водгук у сэрцы простага чалавека.

Аб гаротным жыцці дванацінагадовай дзіўніцы А-Фон дзевяціцатая чытач з аднаўленага апавядання Е Шэн-та.

А-Фон нарадзілася ў сям'і рыбака. Бацька памёр, і човен абмянялі на трыну для бацькі. Маці вышліла за муж за грузчыка на чыгуны. Шасцігадовай дзіўніцы аддалі да дзяткі Ян, дзе «лаўка і пабоі сталі для А-Фон такімі ж звычайнымі, як сон і ежа».

І хоць аднойчы дзіўніцы некай прыйшла ў галаву думка аб справядлівасці і пратэсце, але хіба магла А-Фон пераймаць свайго дзеда? Чытаецца апавяданне і адчуваецца, як нешта горкае і цяжкае сцягвае гнёў сэрца, выківаючы паучыць твёў і няясніцай да старога грамадскага ладу, да віноўнікаў гаротнага дэсу дзіўніцы.

Не лепшае даліцтва і маленкага Лі-бэня з апавядання Цюй Лань-по. Але з прыходам Восьмай народнай арміі ў Пекіне ўсталявалася новая, народная ўлада, якой было надлегка змагацца са сваімі праўнікамі на месцах, такімі, як Ху Лі-ту — уладальнік веласпеднай карамы «Ма-жэньцзі». У творы адмоўна і рэвалюцыйна настроі студэнцтва (вобраз Лян Д).

*) Дзяржаўнае БССР. Рэдакцыя літэратуры і юнцкай літэратуры. Мінск, 1959.

Часопісы ў студзені «МАЛАДОСЦЬ»

Надрукавана паэма Сцяпана Гаўрусёва «Штодзёны лістапад» і паэма вершаў Генадэя Бураўкіна. Праза прадстаўляе апавяданні Івана Науменкі «Рама з энлігома», Уладзіміра «Земашчына» і «Гора прыжыццё», Зямешчына драма А. Гутковіча і Ф. Казоўскай «Праўда і шчасце».

Да 60-годдзя з дня нараджэння Міхаіла Ісакоўскага друкуецца яго верш-фелетон, прысвечаны пачынаючым паэтам, «Напісаны бы верш я...».

Стагоддзю з дня нараджэння А. П. Чэхава прысвечаны артыкулы кандыдата філалагічных навук І. Баса «Чэхаў» — мастак і Сяргея Грахоўскага «На ўскраіне Ялта».

У раздзеле «Дарогі самітоўкі» нататкі У. Дадзімава «Калі душой баганеці». Добра ілюстраваныя малюнкамі рэпартаж М. Гуніна і М. Бельскага апавядае пра Польшкі нафтапераногі.

У раздзеле «Навука — праца-чалавек» інтэрв'ю з міністрам вышэйшай, сярэдняй спецыяльнай і прафесійнай адукацыі Міхаіла Васільевічам Дарашвічам па пытаннях навучнай моладзі і артыкулы Б. Стральцова «Турботы сельскага выхаванніка».

Пра гаротную працу палярнікаў расказвае Герой Савецкага Саюза, удзельнік трыяль антарктычных экспедыцыяў М. Астрэжы і артыкулы «Сярод Ільдоў Антарктыды».

У раздзеле «Даваніне пагаворы» артыкулы: «А як ты танцаваць?» — пра выхаванне значнай тапца, «Як выратаваць сабра?» — парадзі аднаму з чытачоў «Малодасці» аб тым, як вырваць з пугаў багатыска секты свайго сябра.

Пра хібы ў нашай гаворцы і ў разлісвадалач пана І. Курбска Аматары спорту з цікавасцю прачытаюць артыкул А. Майскага «Першы поспех акрыла» — пра ільця да рэкорда малодца спартсмена Сяргея Сонцава.

Гумар і сатыра прадстаўлены кароткімі жартамі і малюнкамі. Да нумара прыкладанае бас-палатнае дадатак «А гармонік грае, грае».

З выстаўкі беларускай мастацкай фатаграфіі 1959 г. Здымак Ул. Дагаева «Сёстры Логінавы».

МАСТАЦКАЯ ХРОНІКА

Аднойчы ля Ракашчыцкага сельскага клубу паявілася новая афіша. У ёй падавалася, што загадчык Уздзенскага раённага аддзела культуры Л. Сандлер прычытае лекцыю «Савецкая песня». На лекцыю сабралася многа жадальных. Лекцыя суправоджвалася праграваннем грам-пластынак з запісамі вядомых лірычных твораў, а таксама дэманстрацыяй урыўкаў з кінафільмаў, у якіх выкарыстаны тэма ці іншы масавыя песні.

Л. АНЦІПЕНКА, мастацкі.

Узлэнскі раён.

Па ініцыятыве камсамольцаў і маладых рабочых прэсавая цэха Мінскага аўтазавода арганізавана цэлая мастацкая самадзейнасць. У склад двух гуртоў, тымчасова і харавога, увайшлі перадавыя вытворчаны, ударныя камуністычныя працы. У гэтым жа цэхе вырашана стварыць і струны аркестр.

П. ПЯТРОЎСКІ, заваршчкі Мінскага аўтазавода.

У малой зале Гомельскага Палаца культуры чыгуначнікаў імя Ул. І. Леніна спецыяльна для калектыву музычнага вучылішча падрыхтаваны спецыяльны студэнт Беларускай кансерватывы. У канцыры з вялікай прасона выступілі выхаванцы-пшыкурцы: І. М. Пушкарэў, В. Гур'ев, дабраўт VII Сусветнага фестывалю В. Буркоў, Л. Андраэва, Д. Пушкова, В. Чарнышоў і інш.

Л. ГЕРОЕВА, студэнтка Гомельскага музучылішча.

Атручаныя пачынаюць жыць

Мы сядзелі ў кабінце дырэктара шклозавода «Кастрычнік» Асіновіцкага раёна тав. Батукова. За акном згучалася вясковая цемра. У рабочым паселішчы адна за другой ўспыхвалі зорачкі электрычных агенцыяў.

Гутарка ў нас ішла пра перспектывы развіцця прадпрыемства, пра тое, як усё больш будзе паліпшацца дабрабыт і культурнае абслугоўванне шклозаводаў.

— У нашым пасёлку ёсць пяцёр і сярэдняя школа з вятчынім аддзеленнем для рабочых, і вялікі клуб, і бібліятэка амаль па дзесяць тысяч тэм, — гаворыць дырэктар, чалавек у сталых гадах, але вельмі рухавы, з малым, задорным блескам у вачах. — Будзем камбінаў бытавога абслугоўвання з усём, што трэба для задавальнення надзённых патрэб чалавека.

Завод гэты вельмі стары. Працуе ён ужо каля ста год. І дырэктар прымаў, што калісьці сярод рабочых завода не было ніводнага пісьменнага. На вядомасці людзі, калі атрымлівалі свае запрацаваныя рублі з капейкамі, вывадзілі крэйкі.

— Ну і выкарыстоўвалі розныя цемрашлы гэтую непісьменнасць і адсталасць. У рабочым пасёлку было некалькі сектанцкіх абычч. Праваднікі ўсталі ў людзей страх божы і пакарэніцкі панам. Яны не дазвалялі многа думаць, бо гэта абліла час ад служэння ўсёшляшчаму. А за ўсё пакуты і галечы, за катаржніцкую працу на заводзкіх аб'ектах і незлічоныя дабыты раю на тым свеце. Потым высветлілася, што адзін з найбольш заўзятых праваднікоў быў на тайнай службе ў гаспадарства завода, даносіў яму на людзей, якія асмеліліся мець вольныя думкі, і атрымліваў за гэта добрую плату... Даўно ўжо мінулае адышоў у нябыт. А вольныя думкі яго засталіся...

Тут нехта пастукаў у дзверы.

— Заходзьце, — папрасіліны прабацьчына за перавараную гутарку, прамоўлі дырэктар.

У кабінце увайшла паўтарыма маладая жанчына, у вельмі шырокай сукенцы, якая рабіла не постыць нязграбнай. Дырэктар кінуў на жанчыну ласкавы погляд.

— Па якой справе завітала, Алёнка?

— Прышла прасіць разлік. Муж прыслаў тэлеграму. Пліца да Сяргея Казахстан, Добра там уладкаваўся. Працуе механікам у саўтасе.

— Значыць, і ты вырашала стаць хлэбаробам? Ну што ж, справа нялёгка, дырэктар уздуў з яе рук паперку, хуценька прабеж яе вачыма і ў вер-

нім куточку сваім разамышлетым почыронам паставіў рэзалюцыю. Працягнуў паперку жанчыне.

— Шкада адпусціць добрую работніцу. Але сямейнаму часу не гасць перахаджваць. Ну, а калі што там будзе... сынок або дачушка, абавязкова павадзілі. Добры падарунак зробім.

Жанчына заірдалася, як макая кветка, і сарамліва скрыжывала свае рукі на жываце.

— А ты не саромся, Алёнка, — лагодна ўсміхнуўшыся, прамоўлі дырэктар. — Ганарыся, што станеш маці, мо каманавта народзіш. Палаціць ён на Месію, на Марс...

Калі жанчына, горача і ўсхвалявана разгаворылася, выйшла з кабінета, дырэктар сказаў:

— Чалавек, можна сказаць, у другі раз на свет нарадзіўся. Каб паглядзець на яе з паўгога назат! Шкіл гэта быў, а не жылая сістэма. Твар блэйшы па паперу. Сістэма кроў па вачыма. Дзе, бывала, і нібыта бляшкі пах ветрам, хістаецца.

— Хварола?

— Страннай хваробай хварола. Была ў секце пілітэстынікаў. Есць у нас паблізу така. Задурлі сектанцы правадніцкі галаву Алёны рознымі рэлігійнымі казкам, угнаўлі ў абышчу. Дзяўчына хакала камсамольца. Давеліся пра гэта «браты і сёстры на Хрыстусу», навалілі на яе, каб пераканала жаніцца адноўніца ад камсамола, уступіў у секту, інакш не будзе ёй ні літасці, ні блаславення на замужак. Не ўдалося ім гэта. Таты перайшлі да галавы і запалохвалі: «Аніхрыстава дзіцё ў чарае сваім носіць, народзіш дзіцё з рагамі іл капітамі». На аборт штурхалі. Маленкім ды стравацілі рознымі дэдава да самагубства не давалі... Агульнымі сіламі ўсім заводам чалавека з бездані вывадзілі. І вольныя думкі жанчына ўвадзіла і сонца і жыцця.

У гэты ж вечар мы пачулі другі гісторыю, якая ўжо скончылася другая.

Лал і ўчасце панавалі ў сям'і Рубічыкаў. Муж і жонка жылі агульна і інтэрасамі, разумелі адзін другога, дзялілі паміж сабою і гора і радасці. Некай Рубічычкі сказаў, што бацька і маці жонкі хоць і на сектанцкіх рэлігійных ухваліліся, але аднавіліся на мужа, што яго парадавала. Ён стаў інвалідам. Дашей узялі ў дзіцячы дом. Калісьці жонка, ачухаваная сям'я перастала існаваць.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

Муж зварнуўся да сваёй жонкі

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

23 студзеня 1960 г.

3

ЗА ПРЫНЦЫПОВЫЯ АБМЕРКАВАННІ

Адбыся справаздачна-выварчы сход секцыі прозы СП БССР.

Са справаздачным дакладам на ім выступіў старшыня бюро секцыі Т. Халкевіч. Ён сказаў, што работу секцыі трэба разглядаць у агульным плане літаратурнага жыцця ў рэспубліцы, бо абліччэ секцыі перш за ўсё раскрываецца ў тым, што зрабілі яе члены, што напісалі і надрукавалі. Мінуты год для празаікаў быў плённы. На старонках літаратурных часопісаў надрукавана 16 буйных празаічных твораў. Пасляхова працавалі празаікі ў жанры апавяданняў.

Дакладчык звярнуў увагу на арганізаваныя і творчыя формы работ секцыі, абмеркаванне асобных твораў, разглядаўся затым у спрэчках. Многія таварышы справядліва зазначалі, што работа секцыі зводзілася часцей за ўсё да разгляду асобных твораў, прычым выбар іх быў не заўсёды абгрунтаваны. А. Шашкоў прапанаваў зрабіць работу секцыі ў гэтым напрамку больш мэтанакіраванай, каб абмяркоўваліся не толькі асобныя творы пісьменніка, але і яго творчасць за пэўны перыяд. На думку П. Пестрака, абмеркаванне на секцыі павінна быць добраахвотным, каб дапамагчы творцу з'явіцца ў друку. Недапушчальна выпадковыя, суб'ектыўныя ацэнкі. Да гэтай думкі далучыўся і Т. Халкевіч. Аб тым, што ў абмеркаванні твораў павінна быць нейкая сістэма, гаворыць У. Круціч. Ён прапанаваў выносіць на разгляд творы найбольш буйныя, значныя або цікавыя з боку тэмы, яе мастацкага вырашэння і г. д.

Вядома, абмеркаванне новых твораў — не галоўнае ў рабоце секцыі.

Але і гэтая форма яе работы патрабуе значнага паліяшэння, бо не сакрат, што на разгляд секцыі часцей за ўсё выносіліся творы, у агульным якіх узніклі тыя ці іншыя «канфілікты» з выдавецтвам, і тады бюро секцыі выступала ў ролі нейкага вышэйшага арбітра. Таму неглыба пагадзіцца з таварышамі, якія лічылі такое звужэнне работы секцыі не нармальным. Тым больш, што секцыя мала ўвагі аддавала пытанню творчага, тэарэтычнага характару. А пра тое, што абмеркаванне іх прыносіць вялікую карысць пісьменнікам, спрабы наладжваць творчага супрацоўніцтва паміж імі і крытыкамі, сведчыць поспех аднаго са сходаў секцыі, прысвечанага пытанню літаратурнага майстэрства — сюжэту і кампазіцыі ў мастацкім творы. Шкада, што і на пераходзілі сходы секцыі сама па сабе ўзнікла гаворка аб тэме сучаснасці ў літаратуры, у час якой вельмі цікавыя думкі выказалі пісьменнікі І. Мележ, П. Васілеўскі, Р. Сабаленка.

І. Шамякін слухаў гаварыць на сходзе пра неабходнасць паліяшэння выхаваўчай, творчай работы секцыі, пра жывую зацікаўленасць у кіраўніцтва да літаратурнага працэсу, да прапаганды роднай літаратуры.

У спрэчках таксама выступілі М. Ваданосаў, Я. Герноўч, Я. Садоўскі, Б. Бур'ян.

Затым адбыліся выбары новага бюро секцыі. У яго склад увайшлі: Т. Халкевіч (старшыня), Я. Брыль, Р. Сабаленка (намеснік старшыні), А. Васілевіч, І. Навуменка (сакратар), Я. Скрыган, А. Міронаў.

Гэтымі днямі Беларускай акадэмічнай тэатр імя Янкі Купалы паказаў прэм'еру «Ен уцякае ад ночы» па п'есе бр. Тур.

На здымку: у роліх Касагарава Аляксея Іванавіча — артыст І. Шамякіна, Вольгі Паўлаўны — артыстка Р. Кашалынічэва.

Фота Ул. Круціча.

ВУЧЫЦЦА Ў ЛЕПШЫХ

Надаўна Хойніцкі раённы аддзел культуры пачаў праводзіць выязныя семінары. Напрыклад, аддзел склікаў работнікаў культурных устаноў. Адна дзень адводзіцца на метадычны і інструкцыйны даклады, а ў астатні час усе ўдзельнікі семінара выязджаюць у які-небудзь калгасны або сельскі клуб для вывучэння вопыту работы.

Вось на адным з семінараў у абмежаваным маштабе на прапанаванага раённым XXI з'ездзе КПСС выступілі загадчык Навабеліцкага сельскага клуба тав. Клімаў, загадчык Дварышчанскага сельскага клуба тав. Сіроў, загадчык Паселіцкага сельскага клубу тав. Лявоненка і інш.

Удзельнікі семінара абмяняліся вопытам прапаганды сярод чытачоў сельскагаспадарчай і тэхнічнай літаратуры. Увечары работнікі культуры сваімі сіламі для жыхароў раённага цэнтру наладзілі канцэрт мастацкай самадзейнасці.

А назаўтра быў арганізаваны выезд удзельнікаў семінара ў клубы і бібліятэкі раёна.

Шкада прапайноў тэматычны вечаў «Заглынем у 1965 год», які наладзіў Паселіцкі сельскі клуб (загадчык тав. Валасюк). Дапамоглі добрае мастацкае і музычнае суправаджэнне. Арганізатары ўдзельнікі вечаў расказалі працаўнікам вёскі, якім будзе калгас «Рассвет» у канцы сям'ядзіці.

Калгасніцаў усё больш і больш цікавіць культура, аэстыка. Не выпадкова, што работнікі Веляцінскага сельскага бібліятэкі арганізавалі канферэнцыю чытачоў да кніжкі Е. Кананенкі «Аб душайнай прыгажосці».

М. КЛІМАВА, метадзі Гомельскай абласной бібліятэкі імя Ул. І. Леніна.

Кінамеханікі-гаганайцы

Кінафікатары Брэсцкага вобласці горада падтрымалі пачыў Валанціна Гаганайца. Перадачы кінамеханікі Георгій Лісюк, Аляксей Мароз і Іванавіч Мароз, Іосіф Руднічук з Брэсцкага і іншыя выказалі жаданне перайсці на адстаючага маршруту, дзе з гонам і гол не выконваліся планы кінаабслугоўвання насельніцтва. Іны далі слова зрабіць гэты маршрут перадавымі. Іны на справе паказалі, што можна і на гэтых маршрутах працаваць добра.

— Увесь сакрат у арганізацыі работы, — гаворыць Іосіф Руднічук. — Людзей трэба ўмець зацікавіць кіно. Вядома, адзін гагата не зробіць. Трэба мець памочнікаў-кінаматараў. Вось у вёсцы Ліпнікі загадчыца сельскага бібліятэкі М. Астрова, як прыяздзе той мянцкія кіно, абавязкова параіць і фільм паглядзець. Вялікую ролю адгрываюць афішы, якія развешваю на відных месцах: каля

канторы калгаса, дла школы, на брыгадных дварах, каля магазіна. Усюды вывешваю рэпертуарны графік. Рагулярна наладжваю сёнасы для дзяцей. Перад пачаткам фільма знаёмлю гледачоў з яго зместам, расказваю, якія артысты выконваюць ролі ў фільме. Пасля заканчэння сёнасы адказваю на пытанні гледачоў. Раюся з калгаснікамі, якія фільмы яны жадуюць паглядзець у наступны раз.

Пра вопыт лепшых кінамеханікаў-гаганайцаў расказваецца ў пачатку «Па пачыну Гаганайца», які вывучыла ў свет Упраўленне кінафікацыі і кінапракату Міністэрства культуры БССР. Перадачы кінамеханікі Брэсцкага вобласці з'яўляюцца да кінафікатараў рэспублікі і заклікам працаваць так, каб у далейшы час не было ніводнага адстаючага маршрута.

Р. КАРНЕЕЎ.

— А вершы ў вас бяруць? — спыталі мы ў загадчыцы Салігорскай бібліятэкі Тацяну Дрань, маладзель і вольнай дзюльчыны з жыўня вясільковымі вачыма. Звычайна на такое пытанне бібліятэкар, як правіла, адказвае не адразу. А тут мы пачулі інаша.

— Бяруць і шмат. Увечце сабе, што даволі часта пытаюць па вершы. Учора шафэр Аляксей Кур'ян прасіў томік Танка. Сёння Люба Муляха, рознабратка ў УНР-123, узяла томік Маршак... — Тацяна памаўчала, потым без гонару прызналася:

— Я і сама люблю вершы. Нават спрабую калі-ні-калі і свае сілы. Прылеўкі ў мяне пакуць што атрымаваюцца. Дзячуйце для лісткоў-маланак выкарыстоўваюць.

Гэта добра, калі бібліятэкар любіць сам чытаць вершы. Таму ў Салігорскай бібліятэцы не залежваюць на паліцах томікі Шчыпацова і Блока, Танка, Купалы і многіх іншых. Тацяна прапанавае чытачам кнігу, раіць, што лепш пачытаць. На самым відным месцы яна аформіла кніжную выстаўку «Прачытай гэтыя кнігі». Тут навінікі палітычнай і мастацкай літаратуры. Для будаўнікоў, а яны — асноўная маса чытачоў, Тацяна аформіла стэнд

«Што чытаць па будаўніцтву». Дзень увечары шмат народу. Прыходзяць за вочнікі. Вось зайшоў малады ўжо рабочы Анань Шпіца, тэхналаг УНР-123. Ён азовнік. Бар «Капітал» К. Маркса.

— Што ў вас ёсць па матэрыялах снежаньскага Пленума ЦК КПСС? — пытае ён.

— Калі ласка — брашуры, газеты. — Тацяна спецыяльна аформіла паліцу «Літаратура ў дапамогу вывучаючым гісторыю КПСС».

Завочнікі задавалены работай бібліятэкаркі. Магчыма і таму, што Тацяна сама завочніца. Цяпер яна вучыцца на апошнім курсе культасветучылішча.

Прагледзя карці чытачоў. Качарг Мікалай Новік. Адукацыя шасць класаў. А кнігі проста прагнама хлопца! За дзевяць месяцаў прачытаў 64 кнігі. Тут і творы беларускіх аўтараў, і рускіх класікаў, і «Рухавікі ўнутранага згарання», і «Палеты ў космас». Сапраўды, чалавек нашых дзён не можа цікавіць толькі адна галіна ведаў. Іму хочацца ўсё пазнаць!

А вось картка Мікалая Істоменкі, студэнта УНР-123. Хлопу 19 гадоў. За сем месяцаў прачытаў 44 кнігі. Сантэхніка Сцяпана Рамановіча больш цікавіць ваенная тэматыка...

Ён за пяць месяцаў прачытаў 58 кніг!

Усё не пералічыць актыўных чытачоў. Іх у бібліятэцы 950 чалавек, а кніг восем тысяч экзэмпляраў. Чытачоў з кожным днём прыбывае. Горад расце. Цесна і кнігам і бібліятэкаркі. Няма стажакоў. Усё ў шафках. Паспрабуй, навядзі парадка. Памашкане халоднае, вільготнае. Як ударылі снежаньскія марозы, дык па падлозе можна было на каньках ездзіць. Праз выбіты шыбы даме веер, залітае снег. Чытачы возмуць кнігі — і ходу з бібліятэкі. Халодна. А побач, за сцяной, засядае пабудок трэста № 3 на чале са старэйшым тав. Чапанко. Бацька яны, у якіх умовах працуе бібліятэкарка, бацька і маўчаць.

Велічыня гмахі новых будынкаў вырастаюць у гарадку будаўнікоў Салігорскага камбіната. Здаецца новы клуб на 250 месца, закладзе шырокааб'ёмны кінатэатр на 500 месца. Усё будучыня трывала, дабродна, наведкі. А вост для бібліятэкі кіраўнікі трэста не зрабілі нічога лепшага, як... дашчыны хляпчук на ўскраіне Салігорска.

Не, так неглыба ставіцца да кнігі і чытачоў.

П. МІХАЙЛАЎ.

Любіць сваю работу

Алена Ляпешка памятае, як некалькі год назад, калі яна толькі што пачала працаваць у Рудзенскай дзіцячай бібліятэцы, адна са школьніцкіх папарасіла:

— Дайце мне «Тысяча і адна ноч».

— Кнігі «Тысяча і адна ноч» пакуль няма, — адказала бібліятэкарка. — Але я знайшла табе другую: «Палескія рабінзоны» Янкі Маўра. Чытаць? Вельмі цікавая кніга.

Дзячуйчына пагартала кніжку і аддала назад.

— Я хачу пачытаць што-небудзь з твораў замежных пісьменнікаў.

Таму бібліятэкарка завяла гутарку пра тое, што ў нас час неглыба быць адукаваным чалавекам, не ведаючы роднай літаратуры. У выніку дзюльчына ахвотна ўзяла кнігу.

Бібліятэка часта наладжвае сустрачкі юных чытачоў з пісьменнікамі. Тут надаўна выступалі паэты Мікола Гамолка, Сяргей Грахоўскі, Артур Вольскі, празаік Пятро Руноп. Цікавая была сустрачка з абаронцамі Брэсцкай крэпасці.

Значную ўвагу работнікі бібліятэкі звяртаюць на знешняе афармленне чытальнай залы. Вось стэнд «Ці ведаеце вы?», які прапагандуе кнігі па прыродазнаўстве. Злева стэндка пытанні: «Чаму пасля дзюльчы кветкі пахнуць мацней?», «Якія кветкі ўказваюць на час?», «Чаму расліны не можна паліваць, калі на іх падаюць сонечныя праменні?» і інш. А ўнізе дапісана, што адказы на гэтыя пытанні можна знайсці ў кнігах.

Цікавая выстаўка «Беларускія пісьменнікі — дзеці»: творы Я. Коласа, Я. Купалы, Э. Якімавіча, Я. Маўра, Я. Брыля, Э. Агіцэвца, А. Вольскага і інш. Побач — сііс навінак лозунгі і плакаты.

На пытанне, што трэба мець бібліятэкару, каб добра арганізаваць работу, Алена Ляпешка адказвае каротка:

— Любіць кнігу, любіць сваю работу.

К. ЦВІРКА.

Гурток аматараў жывапісу

Доўгі час моладзь торфапрадпрыемства «Коллецыя» вышывала пламы мастацтва або мастацкай студыі. Нестарыня моладзь работніц адчула любоў да жывапісу і рыхаві са школьнай парты. Знаходзілася на торфапрадпрыемстве нават свае умельны-мастакі, якія напярэдадні знамянальных свят спрабавалі афармляць клуб, чырвоны куток, пісалі лозунгі і плакаты.

Вось бы намаляваць карціну пра наша прадпрыемства, пра яго праўднікоў або адлюстраваць родны пейзаж, — не раз гаварыў Ф. Варчак.

— Толькі для гэтага не стае ў нас ведаў і дапамогі з боку кваліфікаваных мастакоў.

Неаднаразова браўся за кісць і камсамалец М. Налівака. Ён спрабаваў пісаць карціны на разрадуках, як, што цікавілі і мясцовыя тэмы. Але і ў яго не ханала творчых сіл для ажыццяўлення задум.

Жаданне аматараў жывапісу — аб'яднаць у гурток вывучэнцаў мастацтва стала іх швэрдным рашэннем.

Ініцыятыва камсамольцаў падтрымалі партбюро і дырэктар торфапрадпрыемства Ф. Раткевіч. Хутка для работы гуртка быў аадзеныя пакой, зроблены маліберты. Кіраўніком гуртка атэадзіцца быць выкладчык малевання Сталовішай сярэдняй школы Г. Снепавікоў.

Сумесна з удзельнікамі гуртка шырокія настаўнік арганізаваў выстаўку рэпродукцый рускіх і савецкіх мастакоў. Па меры сіл і зольнасцей мастакі выбраў тэму для работы і пачаў пісаць пейзажы, невялікія замалеўкі з мясцовага жыцця.

В. АНТАНОВІЧ, Брэсцкая вобласць.

На здымку: Ул. Сірбіладзе, Алена Сябро і Ніна Кучур выконваюць «Украінскі танец».

Фота І. Вірко і В. Фрэйдзіна.

КАНЦЭРТ У ЦЭХУ

Актыўнасць Брэсцкага клуба чыгуначнікаў абмеркавалі пастанову ЦК КПСС «Аб задачах партыйнай прапаганды ў сучасных умовах» і наменці канкрэтныя мерапрыемствы па паліяшэнню культмасвай работы. На пасяджэнні праўлення клуба было вырашана стварыць лзве агітамстацыя брыгады і арганізаваць іх выступленні на прадпрыемстве чыгуначнага вузла, а таксама выездзі з «вагон-клубам» на лінейныя станцыі.

Такія брыгады ўжо створаны. Надаўна ў механічным цэху Брэсцкага паравознага дэпо ў абзелены перапынак адбылося выступленне брыгады, якой кіруе Мікалай Шошчы.

Кароткую гутарку аб рашэннях снежаньскага пленума ЦК КПСС і сесіі Вярхоўнага Савета СССР правёў І. Кроутаў. Затым выступілі самадзейныя артысты. Салісткі клубнага хору Клаўдзія Сумеліна, Тамара Байлевіч і Рыма Савіна выканалі беларускія і рускія народныя песні.

Грына Несцірэнка прачытала верш «Камуністы» А. Куляшова. Памочнік машыніста Уладзімір Сірбіладзе, перонія кантралёры Ніна Кучур і Алена Сябро выканалі «Украінскі танец».

На здымку: Ул. Сірбіладзе, Алена Сябро і Ніна Кучур выконваюць «Украінскі танец».

Фота І. Вірко і В. Фрэйдзіна.

Галоўны рэдактар Янка ШАРАХОЎСКІ, Рэдакцыйная калегія: Заір АЗГУР, Аляксандр БУТАКОЎ, Кастусь ГУБАРЭВІЧ, Васіль ІВАШЫН, Аркадзь МАРШЭВІЧ (адказны сакратар), Пятро ПРЫХОДЗЬКА, Раман САБАЛЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), Мікола ТКАЧОЎ, Іван ШАЦІЛА, Рыгор ШЫРМА.

У раздзеле «Малалдыя галасы» ўпершыню на рускай мове надрукаваны байкі малалдых беларускіх паэтаў-байкапісаў Ц. Карагі, В. Маеўскага, І. Сярко, М. Каралёва, А. Куляшова, І. Гурбана, С. Аляхновіча і В. Антушкова.

Зборнік адкрываецца артыкулам Янкі Казеі «Беларуская байка».

Складальнік зборніка П. Кабарэўскі, ілюстрацыі леныградскага мастака А. Гальбо.

(Наш кар.)

Ленінград.

АТРУЧАНЫЯ ПАЧЫНАЮЦЬ ЖЫЦЦ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Сектанцыя прапаведнікі пачалі выкудываць перад веруючымі. Яны гаварылі, што гэта бог пакараў жанчыну да ле вліякі цяжкія грахі і ўсядзі ў іе замест святога духу самога д'абла. Асабліва часта яны наведвалі багню Марылі. І ўрэнне лабіліся таго, што яны адракліся ад дачкі

раўніцтвам М. Шышка. У яе складзе — сяпак А. Мельніку і вакальнае трыо сясцёр Логінавых, цымбаліст М. Урбановіч, інструментальны квартал. Канцэрты беларускіх артыстаў адбыліся ў Іркучку, Нова-Сібірску, Олску, Кемераве, Свярдлоўску, Чэрабынска.

Перад будаўнікам Бранькі ГЭС перад працоўнымі Бранка, гарадоў Далекага Усходу і Сардыян Алі выступіць брыгада беларускіх артыстаў у якаў уваходзяч. І. Палаянская, Т. Ваняня, Я. Юганскі, Р. Ржэўскі, Чаранаў і М. Цімафеява.

іх будзе больш, і не толькі ў саміх Асіповічах, а і ў вёсках раёна.

Але з рэлігійнай агрутай трэба змагацца не толькі пры дапамоце атоістычных лекцыяў і вечаў. Асабліва вліба прыносіць індывідуальнае работ з веруючымі, пёндае таварыскае на іх уздзеанне тых людзей, з якімі яны працуюць поплеч. Мы расказалі, як калектыў шклозавода выраваў з сектанцкага паўвучыня маладуу работніцу. Такі прыклад можна прывесці і яшчэ.

На Асіповіцкі чыгуначны вузел прышоў працаваць малады вясковы хлапец Пятро Каданчык. У дзюльчыне ён страціў бацьку, і жылося яму не вельмі садыка. Гэта выкарысталі сектанцы прапаведнікі. Калі ветаі-лохпаннем някельным агнём на тым свеце яны заманілі яго ў сваю пасырку. Хлопчык пакінуў школу, перастаў чытаць кніжкі, халіць у кіно.

Пайшоў Пятро працаваць на чыгуначку, але і тут яго знайшлі партыяцкі пастары. Азін з іх, намеснік пастарова Р. Чухакоў, нават узяў яго да сябе на кватэру. Заўважылі малады чыгуначнік-камсамольцы: халіць Пятро сумны, слова ў яго не вылігнем. Разведзілі, у чым справа, памеркавалі паміж сабой і вырашылі: «Не, не дамо хлопца ў крыўду, вылігнем з бязі».

Акружылі Пятра увагай і клопатамі. Ніхто не кніў з яго, не напяркаў і не дакараў тым, што ён веруе ў бога і звязаны з сектантамі, які гэта іншы раз бывае. Таварышы па працы расказвалі Пятру пра характэрны нашча жыцця, пра дасягненні навукі і тэхнікі, прывычалі яго да кніжак. Хлапец стаў вучыцца, авалодаў добрай спецыяльнасцю. І ўрэнне настаў той час, калі Пятро Каданчык у апошні раз прышоў на зборнічку бацькастаў і сказаў сваім былым адзінаверцам:

— Хопці! Наглытаўся гэтага дурману столькі, што ледзь яго выдыхнуў. Цяпер лягчы стаў на зямлі халіць. І вам раю перастаць слухаць гэтых брахуюноў. — Ён кінуў позірк у бок бацькастага кіраўніка Чарогі і яго намесніка Чухакова.

Увечце сабе, як радаліся малады чыгуначнікі, таварышы Пятра па працы, яго вяртанню ў жыццё.

Цяпер Пятро Каданчык — камсамалец, прапуе галоўным кандуктарам.

Выйшлі з друку ў Ленінградзе

Ленінградскае аддзельнае выдавецтва «Савецкі пісьменнік» выпусціла ў свет кнігу вярбавых апавяданняў Янкі Скрыгана «Людзьмі звацца». У кнігу увайшлі адзінаццаць апавесцей «Людзьмі звацца» (пераклад А. Бялова) і трынаццаць апавяданняў у перакладзе І. Аізенштока, П. Кабарэўскага, А. Астроўскага і А. Тонкея.

У гэтым жа выдавецтве ў перакладзе на рускую мову выйшаў зборнік «Беларускія байкі». У першым раздзеле яго змешчаны творы Ф. Багушэвіча, А. Абухавіча, Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча, К. Крапіны, М. Клімковіча, Ул. Корбана і М. Скрыпкі.

Назваўна ў Асіповічах праводзілі цікавыя атоістычныя вечаў. Запрашэнні на яго паслалі і веруючым. Тым, хто жыў у вёсках, старшыні калгасаў далі атамашыны, каб павезці іх у горад. Зала чыгуначнага клуба, дзе адбыўся вечаў, была перапоўнена. Намала прапавядалі «духоўныя настаўнікі», каб адгаварыць веруючых ад владзі ў вечаў. Але ўбачышы, што іх намаганні не маюць у многіх вынікаў ніякага поспеху, некаторыя з прапаведнікаў самі з'явіліся ў клуб

лектар з Тамілева Д. Шылаў. А потым выступалі тыя, што наравлі з рэлігій, канчаткова вызваліліся ад іе лапцую, якія перахалжалі ім жыцц па-чалавецку, знаходзіцца ў радах актыўных будаўнікоў камунізма. З іх хвалючых слоў было відаць, калдыкі гора і пакут прыносіць рэлігія і ў пыватнасці сектанцтва.

Паспрабаў выступіць на вечаў кіраўнік абшчыны баптыстаў В. Чапонка. Ён халцеў давесці, што ні ў чым дрэнным не вынаваты, ніколі не ішоў супраць закона, што жыць ён правільна і сумленна. Присутныя засміліся яго грымас абвінавачванняў. «Несёбіта слова богагаў тройчы судзілі за ронныя злычынствы. Ён залікае веруючых да сумленнасці, а сам прысвоівае сабранныя сродкі іх грошы. Паз пажарам абвінавачванняў баптысцкі кіраўнік змоўк, сеў на лаўку, апусціў вочы ў зямлю і не палмаў іх да канца вечаў, каб не сустракацца позіркам з людзьмі.

Шкава і карысны гэта быў вечаў. У сроды тых, хто на ім павыаў, ён пакіне свой след. Некаторых веруючых ён прымусяць задумацца над сэнсам іх рэлігійных пераконанняў, а іншых можа і працверзіць. І шкада, што такія добрыя, зместоўныя атоістычныя вечаў праводзіцца ў Асіповічах назвычай рэдка. Няхай

Акружылі Пятра увагай і клопатамі. Ніхто не кніў з яго, не напяркаў і не дакараў тым, што ён веруе ў бога і звязаны з сектантамі, які гэта іншы раз бывае. Таварышы па працы расказвалі Пятру пра характэрны нашча жыцця, пра дасягненні навукі і тэхнікі, прывычалі яго да кніжак. Хлапец стаў вучыцца, авалодаў добрай спецыяльнасцю. І ўрэнне настаў той час, калі Пятро Каданчык у апошні раз прышоў на зборнічку бацькастаў і сказаў сваім былым адзінаверцам:

— Хопці! Наглытаўся гэтага дурману столькі, што ледзь яго выдыхнуў. Цяпер лягчы стаў на зямлі халіць. І вам раю перастаць слухаць гэтых брахуюноў. — Ён кінуў позірк у бок бацькастага кіраўніка Чарогі і яго намесніка Чухакова.

Увечце сабе, як радаліся малады чыгуначнікі, таварышы Пятра па працы, яго вяртанню ў жыццё.

Цяпер Пятро Каданчык — камсамалец, прапуе галоўным кандуктарам.

Настойліва і класціліва змагацца за кожнага чалавэка, які знаходзіцца пад уплывам рэлігіі і гэтым выклікае сябе а бурнай плыні нашча жыцця. — такі дэвіз асіповіцкіх чыгуначнікаў. Добры дэвіз! Кожны ж чалавек, якога ласкава сяброўскай рука выведзе з атоўтнага туману рэлігійных забавонаў на чыстае паветра нашага прасторнага і светлага шляху, — гэта новы актывны будаўнік камунізма.

Выйшлі з друку ў Ленінградзе

Ленінградскае аддзельнае выдавецтва «Савецкі пісьменнік» выпусціла ў свет кнігу вярбавых апавяданняў Янкі Скрыгана «Людзьмі звацца». У кнігу увайшлі адзінаццаць апавесцей «Людзьмі звацца» (пераклад А. Бялова) і трынаццаць апавяданняў у перакладзе І. Аізенштока, П. Кабарэўскага, А. Астроўскага і А. Тонкея.

У гэтым жа выдавецтве ў перакладзе на рускую мову выйшаў зборнік «Беларускія байкі». У першым раздзеле яго змешчаны творы Ф. Багушэвіча, А. Абухавіча, Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча, К. Крапіны, М. Клімковіча, Ул. Корбана і М. Скрыпкі.